

Katoliški

GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto V. - Štev. 36

Gorica - 3. septembra 1953 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Slovenska krščanska demokracija v zamejstvu

Kot smo prikazali v uvodniku »Slov. krščanska demokracija v preteklosti«, so ideje krščanske demokracije zajele ves slovenski narod, ki je bil takrat še v mejah avstro-ogrskih monarhije. Njih politična nosilka je bila Slovenska ljudska stranka, razširjena in organizirana po vseh deželah slovenske zemlje, ne samo na Kranjskem in Štajerskem, temveč prav tako na Primorskem in na Koroškem. Zato si hočemo ogledati, kakšno je stanje krščanske demokracije na onih delih slovenskega ozemlja, ki so ostali izven Jugoslavije, to je na Koroškem, Goriskem in na STO-ju. Tukaj ne gre več za emigracijo, torej za ljudi, ki jih je revolucija pljusnila preko meja domovine in jih odločila ene tu druge tam, temveč za slovenskega človeka, ki živi na svoji zemlji in živi nepretrgano narodno, kulturno, versko in politično življenje že stoletja in stoletja. Kako so se torej tu ohranile in se še danes uveljavljajo ideje krščanske demokracije, potem ko je zmagoviti komunizem zajel matični narod v celoti?

NA KOROŠKEM

Koroška je bila vedno ponos in bol slovenskega naroda. Koroška je naš ponos, ker je tam zibelka slovenske države, ker se je tam prvič pojavila v zgodovini ljudska demokracija, kot prča umeščanje koroških vojvod. Je pa tudi naša bol, ker je bil navno tam narodnostni boj vedno ravnjuši in je tudi danes. Posledica tega boja je bila, da so vladale tam najtežje politične razmere. Slovenski narodnjaki od romantikov in ilircv Urbana Jarnika ter Matija Majarja pa do preprodniteljev Antona Janežiča in Andreja Einspielerja ter poznejših narodnih voditeljev Ivana Grafenauerja, pok. župnika Poljanca, Starca in drugih so morali vedno gledati predvsem na obrambo najošnevojših narodnih pravic koroškega slovenskega ljudstva. V sled tega najdemo na Koroškem sicer živo katoliško zavest, ki pa ni do zadnjih časov privedla do ločitve duhov, kot smo to doživeli v ostalih slovenskih pokrajinah, ko so se Slovenci ločili v liberalno in v katoliško misleče. Na Koroškem imamo zato vedno enotno stranko, ki je vsaj ob volitvah nastopala enotno, čeprav so bile tudi v njej notranja svetovnonazorska trenja med liberalnimi in katoliškimi Korošci. Kljub temu opažamo, da so bili najvidnejši zastopniki koroških Slovencev vedno izraziti in katoliško zavedni možje, ki so se v dunajskem parlamentu vedno priključili skupini slovenskih poslancev iz SLS. Tako so se ideje krščanske demokracije zakoreninile tudi med koroškimi Slovenci ter ostale žive med njimi tudi po prvi svetovni vojni, ko so ostali sami v povojni Avstriji. Njihovi zastopniki v celovškem deželnem zboru so bili vedno zavedni katoličani in nekaj časa celo duhovniki.

Ko je nastopil Hitler, je izginilo vsako politično življenje na Koroškem kakor pri nas pod fašizmom. Toda krščanske ideje svobode in demokracije so tlele pod pepelom. Njih nosilci so bili v glavnem slovenski duhovniki in nekateri zavedni laiki. Ti so po zlomu hitlerizma leta 1945 ustanovili Narodni svet koroških Slovencev, ki naj bi predstavljal vse koroške Slovence, tudi one, ki so v novih razmerah začeli verovati v Tita. Toda kmalu se je pokazalo, da ne morejo delovati skupaj ljudje s tako različnimi nazori, kot so katoličani in verni titovci. Zato se je Narodni svet osa-

mosvojil ter nastopal pri volitvah samostojno kot stranka katoličanov, dočim so titovci tudi na Koroškem osnovali svojo DFS z glasilom »Slovenski vestnik«. Katoliška skupina je pa ohranila svoje glasilo »Naš tednik-Koroška kronika«.

Do popolne »ločitve duhov« je prišlo na Koroškem ob priliki letošnjih državnoborskih in deželnih volitev v mesecu februarju. Tedaj je katoliška slovenska skupina sklenila, da se preosnuje v Slovensko krščansko demokratsko stranko ter kot taka nastopi tudi pri volitvah s svojim krščansko demokratičnim programom. Na to so titovci odgovorili s tem, da so se povezali z avstrijskimi socialisti po Kraigherjevem receptu, da morajo korakati »napredni Slovenci« vedno z na-

prednimi silami v državi. Ljubljana ob tej priliki ni varčevala z denarjem za propagando in je poslala v boj celo skupino duhovnikov cirilmetodarjev, ki so vprav pred volitvami hoteli napraviti pevsko turnejo po slovenski Koroški, da bi ondotnim Korošcem na živem zgledu pokazali, kakšno bratstvo vlada v Sloveniji med nekaterimi duhovniki in režimom. Ta turneja se je klavrno končala, ker je posegla vmes celovška škofija, vendar je bila zmeda dovolj velika, da so pri volitvah ostali oboji Slovenci brez svojega zastopnika v deželnem zboru.

Kljub temu neuspehu se SKDS na Koroškem krepko uveljavlja na gospodarskem, prosvetnem in tudi političnem polju. Je sicer osamljena, ali tem bolj zakoreninjena v verno koroško slovensko ljudstvo. Zato ji v bodočnosti uspeh ne more ubežati. (Se nadaljuje)

Neutemeljeno razburjenje

Italijanska javnost je bila zadnje dneve preteklega tedna precej razburjena in, kakor se je pozneje izkazalo, brez vsakega tehtnega razloga. To razburjenje je povzročila neprevidna vest, ki jo je prinesla »United Press« iz Beograda. Ta vest poudarja med drugim, da je Jugoslavija izgubila potrpljenje z Italijo glede tržaškega vprašanja in da misli spremeniti svojo zmerno in tolerantno zadržanje, morda s tem, da anektira cono B kot odgovor na »mrzlo« aneksijo cone A s strani Italije.

Zaradi te vesti je ministrski predsednik in zunanji minister Pella povabil k sebi ameriškega, britanskega in francoskega poslanika, da bi jim poročal o stvari in o ukrepih, ki jih misli Italija podvzeti v slučaju, če bi hotela Jugoslavija urediti svoje groznje. Omenjenih poslaničkov, razen britanskega, takrat ni bilo v Rimu in zato se je moral zadovoljiti z njihovimi namestniki. Obenem je sklical Pella nekaj vojni svet, ki sta se ga udeležila med drugim obrambni minister Taviani in šef generalnega štaba gen.

Stavka v Franciji je končana

V Franciji je stavka, ki je trajala cele tri tedne, končana in končala bi se že veliko prej, ako bi komunistična sindikalna zveza ne bila nadaljevala s stavko, ki sta jo obe nekomunistični sindikalni zvezi že odpovedali. Med vlado in med krščansko in socialistično sindikalno zvezo je bil dosežen sporazum. Vlada je obljubila, da bo zvišala nekaterim kategorijam svojega uslužbenstva plače ter da bo delala na to, da se znižajo cene nekaterim vsakdanjim potrebščinam, posebno mesu in obleki. Pristala je tudi na to, da bo omilila pokojninske pogoje in da ne bo kaznovala uslužbencev, ki so stavkali, razen tistih, ki so zakrivali kaka sabotažna dejanja. In v tem bi bila nekaka zmagavna stavkajočih uslužbenecov.

Na drugi strani je pa tudi vlada odnesla svojo zmago in sicer s tem, da ni preklcala svojih glavnih reform in da se ni vdala zahtevi po sklicanju parlamenta. S tem je rešila parlament in sebe hude krize, do katere bi gotovo prišlo, ako bi moral parlament preklicati pooblastila, ki jih je dal Lanielovi vladi v finančnem in gospodarskem oziru.

Škode, ki jo je zadnja stavka prizadela narodnemu gospodarstvu, ni mogoče preceniti, a znaša gotovo na desetine težkih milijard.

Marras. Poleg tega so dobili poslani v Washingtonu, Parizu in Londonu nalogo, da stopijo v stik z ondotnimi vladami.

Toda kmalu je prišlo na dan, da je bila vest agencije »United Press« brez vsake resne podlage. Neka visoka jugoslovanska osebnost je izjavila, da nima o kakih novih namenih Jugoslavije glede tržaškega ozemlja nobenih informacij in da so novice iz Italije tako netočne, da niso vredne zanikanja. V Washingtonu so odgovorili, da smatrajo za zelo neverjetno, da bi Tito podvzel kak korak, s katerim bi kršil prevzete mednarodne obveznosti glede cone B. Podoben odgovor je bil dan v Londonu, kjer so še pripomnili, da bi aneksija cone B ne spremenila bistveno ničesar, ker ima Tito cono B faktično že v rokah. Poleg tega bi se z aneksijo cone B odpovedal nekako vsem pravicam do cone A, česar pa, kakor se zdi, ne mara nikakor storiti.

Nam se zdi, da se je ital. ministrski predsednik to pot zelo hudo prenaglil. To je tudi sam priznal, ko je rekel, da so se izkazale domneve o jugoslovanskih namerah glede cone B kot neosnovane, na kar se je podal iz Rima na letovišče. S tem je hotel gotovo pomiriti javnost, ki jo je s svojimi nastopi in ukrepi brez vsake potrebe razburil. Vsa zadeva glede cone B je zaslužila po našem mnenju le kratko notico v kotu prve strani, nikakor pa kubitalnih naslovov v listih in rožljanja z orožjem, ki je v tem delu Evrope zelo nevarna stvar in kjer ena sama zgrešena poteza privede lahko do tretje svetovne vojne.

Španski konkordat

Zadnji konkordat je odpovedala španska republika l. 1931 ter razglasila obenem celo vrsto Cerkvi sovražnih postav, kar je dovedlo pozneje do znanega preganjanja Cerkve v zadnji španski državljanski vojni. Po končani državljanski vojni je poskušala Frankova vlada vzpostaviti dobre odnose s sv. stolico in sicer z rešitvijo raznih perečih in visečih vprašanj. Tako je prišlo l. 1941 do sporazuma s sv. stolico glede imenovanja škofov in nadškofov. Leta 1946 sta bila sklenjena dva sporazuma. Prvi se je nanašal na imenovanje kanonikov in župnikov, drugi pa se je tikal semeniš in vseučilišč ter je zagotovil tem zavodom državno podporo, kar je veliko pripomoglo h razvitu duhovniških in redovniških poklicev in h pozitivni cerkvenih študijev v zadnjih letih.

Volitve v Zapadni Nemčiji

To nedeljo (6. sept.) se vršijo v Zapadni Nemčiji volitve v bonnsko zvezno zbornico. Volilna kampanja se je zadnje tedne vedno bolj in bolj stopnjevala. Adenauer, voditelj krščanskih demokratov, in Ollenhauer, voditelj socialnih demokratov, sta obiskala osebno najvažnejša mesta Zapadne Nemčije ter imela po več volilnih govorov na dan.

Kdo bo zmagal na bodočih volitvah, je težko reči. Baje je to precej odvisno od zadržanja severnih pokrajin Zapadne Nemčije, kjer sta bili stranki Adenauerja in Ollenhauerja pri zadnjih volitvah v ravnovesju. Sedaj so se stranke, ki podpirajo Adenauerjevo politiko, bolj povezale med seboj ter postavile skupne kandidate, tako da so izgledi teh strank na zmago zelo narasli. Negotov je položaj v Schleswig-Holsteinu, kjer ni prišlo do enotnega nastopa Adenauerjeve naklonjenih strank. V južni Saksonski pa bosta izgubila oba tekmeča, kakor kaže, veliko glasov na račun skrajnih desničarjev.

Izid zapadnonemških volitev je odločilnega pomena ne samo za Zapadno Nemčijo, ampak za vso Evropo. Če zmagajo Ollenhauerjevi socialisti, je nevarnost, da se zruši s tem vsako prizadevanje za ustvaritev evropske obrambne in politične skupnosti, posebno ker je bil Adenauer najvztrajnejši in najbolj navdušeni boritelj za uresničenje te velike zamisli. Bonnški parlament je sicer potrdil evropski obrambni pakt, toda njegova uresničenje se spričo vedno bolj naraščajočega nasprotovanja Francozov vedno bolj in bolj oddaljuje. Zato bi poraz Adenauerja pomenil verjetno tudi poraz in zaton evropske skupnosti, ki bi bila za ohranitev svobodne Evrope, če ne edina, na vsak način pa najuspešnejša garancija.

V zapadnem Berlinu so 27. avg. začeli zopet z razdeljevanjem ameriških živilskih zavojev, toda odpor vzhodnonemških komunistov zoper to razdeljevanje je vse hujše kot pri prvem razdeljevanju. Vzhodnonemške oblasti so ustave izdajanje vozniških listkov za kraje, ki so 80 km oddaljene od Berlina. Na vseh cestah, ki vodijo iz Berlina, izvajajo komunisti strogo nadzorstvo ter plenijo ljudem živilske pakete. Na nekaterih krajih je prišlo do pravega boja med ljudmi in komunistično policijo. Mnogi ljudje pušča svoje zavoje v zapadnem Berlinu pri raznih znancih in sorodnikih v upanju, da jih bodo mogli kdaj pozneje dvigniti. Komunisti poskušajo preprečiti dviganje zavojev tudi s tem, da so ukazali, da morajo hišni

gospodarji odpovedati stanovanje vsem tistim, ki so se podali po pakete v zapadni Berlin. Zagrozili so tudi, da bodo odpustili od dela vse tiste delavce, ki bi si upali iti iz istega namena v zapadni Berlin.

Kljub vsem tem grožnjam in oviram se pohod lačnih v zapadni Berlin nadaljuje. Že prvi dan novega razdeljevanja je bilo dvignjenih okoli sto tisoč živilskih paketov, tako da je znašalo število vseh dose- daj razdeljenih paketov že konecem preteklega tedna nad tri milijone.

Kdo se bo udeležil mirovne konference?

Pretekli teden je politična komisija ZN razpravljala o tem, kdo naj se udeleži bodoče mirovne konference o Koreji. Slo je predvsem za to, ali naj se udeležijo te konference samo države, ki so se bojevale na Koreji, ali pa naj bodo pripuščene k njej tudi druge države. Prvi predlog so postavile države, ki so se udeležile bojev na Koreji, medtem ko je drugi predlog postavila Sovjetska zveza.

Zmagal je prvi predlog, vendar je bila večina članic ZN za to, da se udeležita mirovne konference tudi Sovjetska zveza in Indija. Sovjetska zveza je bila sprejeta med udeležence mirovne konference z večino 55 od 60 oddanih glasov, toda le pod pogojem, če privoli v to nasprotna stran, to je rdeča Kitajska in Severna Koreja. S sprejetjem tega pogoja je bila Sovjetska zveza postavljena faktično na stran korejskih napadalcev; zato je zahtevala, da se ta pogoj črta, a je pri glasovanju o tej zahtevi propadla. Za njen predlog je glasovalo le petnajst članic ZN, proti predlogu je bilo 36 glasov, ostali so se vzdržali glasovanja. To je bil drugi poraz, ki ga je doživela Sovjetska zveza v politični komisiji ZN.

Zelo zanimivo je bilo glasovanje o tem, ali naj se Indija pripusti k mirovni konferenci. Združene države so delale z vso paro proti udeležbi Indije, a to ne morda iz kakega nasprotstva do Indije, ampak da bi izpolnile besedo, ki so jo bile dale Singman Rheeju, da Indija, na katero so Južni Korejci posebno gorki, ne bo pripuščena k mirovni konferenci. Za svoje stališče so pridobile Združ. države skoro vse južno in srednjeameriške države, poleg tega še Grčijo in Pakistan. Kljub temu je dobilo britansko stališče za udeležbo Indije navadno večino 27 glasov proti 21 nasprotnim in 11 vzdržanim glasovom.

Navadna večina pa ne zadostuje, zakaj vsi sklepi politične komisije pridejo pred glavno skupščino ZN, ki sprejema sklepe z dvetretjinsko večino glasov. Te večine pa Indija ni dobila, zato je bilo jasno, da bo pri glasovanju v glavni skupščini propadla. To dejstvo je nagnilo indijskega zastopnika pri ZN, da je umaknil kandidaturo Indije glede udeležbe pri mirovni konferenci. To je napravilo na vse pričujoče najboljši vtis, tako da je sam ameriški zastopnik Cabot Lodge stopil na govorniški oder ter pohvalil indijskega zastopnika Kristno Menona ter ga označil »kot velikega diplomata velike države.«

Pretekli teden je zasedal tudi varnostni svet ter razpravljal o tem, ali naj pride maroško vprašanje na dnevni red. Ameriški zastopnik Cabot Lodge je izjavil, da zadnji dogodki v Maroku ne ogrožajo miru.

Petnajsta nedelja po binkošnih

Iz svetega evangelija po Luku
(Lk. 7, 11-16)

Tisti čas je šel Jezus v mesto z imenom Naim, in šli so z njim njegovi učenci in mnogo ljudstva. Ko se je približal mestnim vratom, glej, so nesli ven mrliča, edinega sina matere, ki je bila vdova; in z njo je bilo mnogo ljudi iz mesta. Ko jo je Gospod videl, se mu je v srce zasmilila in ji je rekel: »Ne jokaj!« In pristopil je ter se dotaknil nosil — nosilci pa so obstali — in je rekel: »Mladenič, rečem ti: Vstani!« In mrtvi je sedel in začel govoriti; in Jezus ga je dal njegovim materi. In strah je obšel vse, in hvallili so Boga ter govorili: »Veliki prerok je vstal med nami.« in »Bog je obiskal svoje ljudstvo.«

MLADI

Pogreb je bridek, resen sprevod. Ljudje v črni, tihi, objokanih očeh, v sreču pa bridkost.

Kako je bilo grenko pri sreču teje materi, kot vsaki, ki zgubi sina in celo edinca, kot ga je ta mati, ki je zgodaj postala vdova. Mislila je, da ji bo v oporo in tolažbo na starost.

Jezus je dal dogodku v današnjem evangeliju tudi duhovni pomen, uči nas namreč ne samo z besedo, ampak tudi z dejanjem.

MRTVI MLADENIČ — JE PODOBA MLADINE, MRTVE NA DUŠI

Vzgoja v domači hiši skrbno varuje mlado rast in nežno cvetje. Šola, v kateri veje krščanski duh, silno pomaga staršem pri vzgoji. Ko pa mladi fant ali deklica konča šolo, gre v delo, v tovarno itd. Tu je ozračje kajkrat drugačno, kvarno. V dveh mesecih zgubi mladenič, kar mu je dala domača hiša in šola. Če pa konča srednjo šolo in gre na univerzo, je tam večkrat prava šola racionalizma, materializma, odpada od Cerkve. O medicinskih šolah je rekel marksisti Achille Loria, da so »katedre ateizma«. Kaj naj pa rečemo o šolah v komunističnih deželah, kjer se načrtno podira vse, kar je božjega, kjer se silijo učitelji vzbujati že malim otročičem dvome o Bogu itd.

Tako ima v teh vplivih hudo nagnjenje mladega človeka silne zavznike, ki se javljajo v uživanja željivosti, počutnosti, ošabnosti, neubogljivosti. Mladenič je, ki ga ne sejo k pogrebu...

Na Jezusovo besedo je mladenič na nosilih oživel, začel govoriti. Jezusova beseda je še vedno živa v nauku Cerkve. Cerkve zbira mlade ljudi v verskih organizacijah, v Marijinih kongregacijah, v katoliških krožkih, fantovskih in dekliskih, da dobi mladina več zanimanja za božjo besedo, da se približa Kristusu. Dotaknil se je Jezus nosil, navedel je mrtvega! Kdor se Jezusu približa, sliši njegove besede; Jezus se njemu približa. Mladi fant, mlada dekle, ki Jezusa poslušata, ki ga pogosto, vsaj mesečno uživa, se zaveda, da pripada Cerkvi, ki jo je treba poslušati. Živi iz verskega prepričanja, živi iz Kristusa. Katera mati si ne želi živovernih sinov in hčera? Matere navadite svoje otroke že zgodaj na pogosto sv. obhajilo! Če bodo pri Jezusu, bodo živi.

Mati je jokala za sinom. Ta sin je — vse človeštvo. Ta mati je Mati božja, Devica Marija!

Jezus je prišel na zemljo reševati. S smrtjo njegovo delo ni končano. Daruje se vedno za nas na oltarjih. Do konca sveta bo učil po sv. Cerkvi. Marija je pa soodrešiteljica. Kakor je pod križem stala pri Jezusu, tako še vedno z Jezusom rešuje svet. Njeno delo se ni končalo z vnebovzetjem.

Deluje pa vidno in nevidno, redno in izvenredno. Pričajte čudovita prikazovanja v Lurdu. Fatimi in drugod! Tako je v našem času prav očitno prišla reševati svet, ki je v

javnosti kot mrlič mrzel in mrtev za Boga?

Solze matere so ganile Jezusa, da je oživel mladeniča. Tudi Marija toči solze nad onim mrlim svetom, ki ga je z duhovno smrtjo začaral satan. Tudi te solze, in še prav posebno, vplivajo na Jezusa.

Ne smemo misliti, da je vse izgubljeno pri duhovno mrtvih ljudeh. Kakor je bil ob Jezusovem času poganski rimski svet duhovni mrlič in ga je Jezus obudil k novemu življenju, da je zemlja zadelitela z

Marijanski shod na Opčinah

o nedeljo 13. septembra

V teh počitnicah smo doživeli tržaški katoličani tri velike skupne praznike: romanje h Gospe Sveti na Korosko, blagoslovitev novega zveza v Dolini in prireditve na Repentabu. Sedaj pa nas čaka za zaključek še največji in vsem najdražji skupni praznik fatimske Matere božje na Opčinah. Po vseh vaseh že vneti Marijini častilci govorijo o shodu na Opčinah, ki bo letos 13. septembra. Gotovo je največ zanimanja v prvi vrsti med Openci samimi, saj se naš skupni Marijin praznik že peto leto vrši v njihovi vasi.

Letošnji marijanski shod bomo preživeli tako:

Ob 4h popoldne bo v cerkvi večerna sv. maša, takoj nato slovesna procesija s kipom fatimske Kraljice; po povratku k cerkvi bo govor g. Vidmarja na prostem, nato skupna posvetitev in blagoslov z Najsvetejšim. V procesiji se razvrstimo vsi po stanovih, kakor bo povedano po zvočnikih. Pri vsaj slovesnosti sodeluje godba iz Trebča. Na koncu bo darovanje za kritje stroškov. — Zelo opozarjamo na pazljivost pri petju, zlasti pri pesmih, ki jih bomo

mnogimi krepostnimi mladeniči in dekleti, možmi in ženami, kot krasen vrt, pomislite le na sv. Nežo in Lucijo, na sv. Lovrencia in Boštjana, na sv. Moniko in Avgušтина itd., tako ima Jezus še vedno oživljajočo moč, da naš, versko mrtvi svet, navduši za Boga. Prav na vzdih Marijine kliče z oživljajočimi besedami vsakemu, posebno še mladini: »Rečem ti, vstani, vstani od duhovne smrti!« Jezusova milost je tisto zdravilo, ki pomlaja svet vedno znova.

Mladi fantje in dekleta, današnji evangelij je prav za vas! Skrbite, ko greste iz domače hiše, da ne zapadete smrti. Oklenite se zato v živi veri Kristusa in Cerkve. Bodite verni iz prepričanja! Veseli boste, z vami pa vaša duhovna mati, Marija. Satan ne bo imel do vas moči. Z dobrim zgledom in z besedo boste kazali pot duhovno mrtvim. Ljudje bodo občudovali vašo vernost. Ne boste osramočeni na sodnji dan.

peli skupno z godbo. Ob tej priliki bomo tudi skupno peli Zmagala si, Veš o Marija in Vse prepeva, tako se bo število naših skupnih pesmi pomnožilo. — Mašini strežniki naj prinesejo s seboj obleke, duhovniki pa rokete. Iz vsake župnije naj prideta vsaj po dva strežnika.

Iskreno vabimo Marijine častilce iz vseh župnij, iz mesta in z dežele, naj se udeležijo skupne Marijine proslave. Za Marijine družbe velja ta skupna slovesnost kot shod za mesec september. Marijine družbenice naj bodo prve pri vsakoletni marijanski pobožnosti na Opčinah! Njihovo mesto je vedno v sredini procesije. — Starši, pripeljite s seboj tudi otroke. Naj se v mladosti navadijo na ta skupni praznik na Opčinah, ki ga želimo z vso dobro voljo obhajati naprej vsako leto in tako pustiti zanamcem kot velik spomin in dokaz, kako smo klicali Marijo na pomoč v sredini tega viharnega stoletja. Zato bodi sklep vsakega tržaškega prijatelja našega lista: letos in vsako leto drugo nedeljo v septembru k fatimski Materi božji na Opčine!

Naš dolg do komunističnih žrtev

Komunizem je najbolj nestrpna »vera«, ki ne trpi tekmeča. Zato je Cerkve tam, kjer imajo komunisti oblast v rokah, izpostavljena najhujšemu pritisku. Najprej jo razljuje in jo podredijo policijskemu nadzorstvu. S tem, da monopolizirajo vzgojo, ji vzamejo mladino. Sprožijo ves ogromni državni propagandni aparat proti predstavnikom Cerkve in proti veri sami. Propagandi materializma in brezboštva odprejo pot v šolo in v široko javnost. Če pod vsem takim pritiskom vera še živi, verniki še ostajajo zvesti Cerkvi, starši še pošiljajo svoje otroke k izvenšolskemu verskemu pouku, je to zaradi izredno močno zakoreninjene krščanske verske tradicije v najširših ljudskih plasteh.

Ni pa s tem rečeno, da so sile, ki jih tako preganjajo Cerkve črpa iz teh virov, neskončne. In tega se komunisti tudi sami najbolj zavedajo. Moč tradicije živi v starih ljudeh. Če jo v mladih spodrežejo, je prihodnji rod ne bo več poznal. In kaj naj Cerkve sama, najhujša ujetnica v komunistični državi, ki je prišla ob ves ugle, še bogati to tradicijo, ko se mora vsak čas boriti na življenje in smrt?

Verske skupnosti v komunističnih državah nujno potrebujejo vso moralno podporo svobodnega sveta. Svobodni svet bi ne smel nikoli pozabiti svojih trpečih bratov in sester za železno zaveso. Gotovo je najmočnejša pomoč — molitev sama zanje. Toda ob tem bi nikakor ne smeli pozabljati na sredstva, s katerimi razpolaga človek v modernem času in so tudi najmočnejša sredstva brezbožniške propagande.

Med njimi gre brez dvoma prvo mesto radiu, pošiljanju novic in sporočil po etru, ki mu ni mogoče postaviti pregraj. Radio Vatikan je gotovo najidealnejša radijska postaja, ki opravlja to poslanstvo v vseh jezikih narodov za železno zaveso. Z vatikanskimi verskimi oddajami se lahko kosajo edino še verske oddaje zahodnoberlinske radijske družbe RIAS. Seveda tako sijajne prilike, kot jo imajo za versko propagando Nemci v tej svoji radijski postaji, nima noben narod na svetu. Zahodni Berlin je idealen otok svobode prav na sami meji železne zavesne in njegova močna radijska postaja upošteva tudi verske

potrebe rojakov, ki živijo pod komunizmom. Zvonjenje RIAS-a je slišati iz radijskih sprejemnikov v slehernem kotičku Nemčije in še daleč preko njenih mej. Ta radio svobode prenaša službo božjo in evangelij v vzhodnonemške domove, ne da bi bilo zato potrebno kako dovoljenje komunističnih oblasti. Na sporedu posebnih verskih oddaj RIAS-a so tudi versko-kulturni sporedi, v katerih skušajo prireditelji teh oddaj nadomestiti verske liste, literarne in znanstvene revije in zlasti ljudnoznanstveno obravnavanje aktualnih vprašanj, kar vse onemogočajo komunisti v sami Vzhodni Nemčiji. Seveda je taka močna podpora, ki jo uživajo vzhodnonemški katoličani in protestanti v teh radijskih oddajah, komunističnim organizacijam največji tru v peti. Strogo poizvedujejo, kdo posluša te oddaje in se nato z vso močjo zaganjajo proti njim. Toda vse to nič ne pomaga. Glasu svobodnega sveta ni mogoče zaječiti. Tako ima vera pod komunizmom trpečih Nemcev močno podporo v svojih bratih na Zahodu in komunizmu ne bo nikoli uspelo zatreti verske misli v Vzhodni Nemčiji.

Poslušajte versko uro na radiu
Trst II. vsako nedeljo ob 9,30!

Iz sovjetskega paradiza

Sovjetski dnevnik »Učiteljskaja Gazeta« poroča, da so bile počitniške kolonije v provinci Kazan absolutno nezadostne. Samo majhno število pionirjev je moglo dobiti mesto v kolonijah. Drug sovjetski časopis »Krokodila« pa poroča, da je 30.000 otrok moglo bivati v Anapi le na ta način, da so njihove matere protizakonito vzele v najem vse sobice, podstrešja, skladišča, šotore, ker lokalni sovjet ni poskrbel niti za najnujnejše higienske in prehranske potrebe. Najemnina je bila zelo visoka, ker je bilo treba plačati razen gospodarjem tudi posredovalcem, ki v Sovjetski še vedno krasno žive, čeprav je tam socializem že pred 35 leti objubil, da bo pospravil in zbral vsako zasebno spekulacijo in izrabljanje proletarijata pod kakršno koli obliko.

Iz življenja Cerkve

Belgijski škofje in televizija

Belgijski škofje so izdali ob priliki uvedbe televizijskih oddaj v Belgiji, s katerimi bodo v kratkem pričeli, posebno izjavo, v kateri poudarjajo, da more čudoviti izum moderne tehnike biti dragoceno orodje za širjenje resnice in pospeševanje dobrega, lahko pa postane tudi vir pohujšanja in spotike. Upajmo, — pišejo škofje, — da bo v televiziji krščanska kultura dobila tisto mesto, ki ji po važnosti katoliške vere v našem narodnem življenju dejansko gre. Vse televizijske verske oddaje pa bodo morale biti izvršene pod nadzorstvom pristojne cerkvene oblasti. V ta namen je bil izdan pravilnik za posebno narodno škofovsko komisijo, ki bo sestavljala in nadzorovala televizijske verske oddaje. Škofje v svoji izjavi poudarjajo, da žele, da bi ta komisija uspešno in zvesto sodelovala s tehničnim ravnateljstvom televizijskih oddaj.

SLOVENSKI KAPUCIN
O. OTON KOCIJAN
papeški spovednik v Loretu
78-letnik

Rojak, pozdravljeni bodite, nam v mestu svetem iz srca: za verni narod naš molite, da čuval Bog bi ga gorja!

Pismo Stepinčevim zdravnikom

Poročajo, da so jugoslovanske oblasti prestregle en izvod pisma, ki je bilo na-

menjeno obema ameriskima doktorjema, ki sta obiskala kardinala Stepanca. Prepis tega pisma je prišel sedaj v Trst. V njem je izražena prošnja, da bi oba ameriška zdravnika obiskala tudi mostarskega škofa, ki je v zaporu že od leta 1948. Razen tega je bil škof ranjen ob priliki železniške nesreče, ko so ga prepeljali iz zapora v Zenici v ječo v Sremski Mitrovici na Hrvaškem.

Francoski katoličani za mir

»Mir je otrok resnice, pravice in ljubezni.« Tak je zaključek francoskega socialnega tedna, ki se je nedavno vršil v Parizu. Na njem so obravnavali temo: »Vojna in mir. Tehnični preobrat, kakršnemu doslej ni primere — nadaljuje zaključna resolucija tega socialnega tedna — je prevrgel individualni položaj vseh narodov, ki je bil že sam po sebi poslabšan s silnimi ideološkimi nasprotji. Tako smo prišli do delitve sveta v dva bloka. Zmanjšanje in oslabilitev tega nasprotja je bistven pogoj za uresničitev novega mednarodnega mirnega sožitja. Države se morajo odpovedati krivičnim zahtevam po absolutni nadvladi, ki je ni več mogoče opravičiti v svetu, v katerem ogromne gospodarske izmenjave ne poznajo mej, v katerem gospodarski in politični razvoj stremi za ustvarjanjem ne več krajevnih, marveč velikih svetovnih organizmov. Uporaba sile — nadaljuje resolucija — smejo izvesti izključno le mednarodne formacije in to samo v obrambo pred napadom. Potrebno bi bilo priti do prostovoljnega in kontroliranega masovnega zmanjšanja oboroževanja in do prekinitve psihološke vojne.

Obsojen francosko-italijanski film

Ameriška Liga dostojnosti je obsodila francosko-italijanski film: »Sedem glavnih grehov«, ker žali krščanska načela npravnosti in sramežljivosti in ker žali krščansko vero po predmetu in v osebah. — Pravi katoličani take filme bojkotirajo.

Msgr. Silvio Oddi škof

Msgr.-ja Silvija Oddija, ki je bil, kot je znano, do prekinitve diplomatskih stikov Jugoslavije z Vatikanom, poseben vatikanski pooblaščenec v Beogradu, je imenoval sv. oče za apostolskega delegata v Jeruzalemu v Palestini. V škofa ga bo posvetil 27. septembra v Piacenzi benediški patriarh kardinal Angel Roncalli. Spospevečevalec bosta tajnik kongregacije za izredne zadeve msgr. Antonio Samorè ter piacenski škof msgr. Umberto Malchiodi.

700-letnica smrti sv. Klare

Letošnje leto 1953 je leto SV. KLARE. Slovesnosti v njen spomin so otvorili v baziliki sv. Klare v Asiziju 1. jan. in bodo zaključene 31. dec. t. l. v spomin 700-letnice blažene smrti sv. Klare. Zelo slovesno otvoritev so imeli tudi v San Francisco v Kaliforniji na sedežu univerze sv. Klare, ki obstoja že dve sto let. Po vsem svetu se to leto vrše velike proslave na čast sveti Klari.

Ako pa hočemo slaviti 700-letnico njene smrti, moramo poznati tudi njeno življenje. Kdo je bila sv. Klara in kje se je rodila? Sv. Klara, izvirna iz plemenite asiške družine Favorone. Rodila se je v mestu Asiziju 20. februarja, nekateri pa trde, da se je rodila 18. julija 1193. Pobožna mati je Klara vzgojila v ljubezni do Boga. Svojo mladost je preživela v pobožni molitvi, notranjem duhovnem življenju in hrepenenju po spoznanju večnih resnic. To cvetko je Bog izbral za nekaj višjega.

Asiški škof Gvido je leta 1210 poveril sv. Frančišku Asiškemu postne pridige v cerkvi sv. Jurija v Asiziju. Teh postnih govorov se je udeleževala z velikim zanimanjem in pobožnostjo tudi 17-letna Klara. Sad teh govorov pa je bil ta, da je Klara spoznala, da jo kliče nebeški zemin na pot k višjim ciljem. Zahrepenela je postati nevesta Kristusova, odpovedati se svetu in svetnemu bogastvu ter hoditi po poti samoodpovedi in v popolnem uboštvo, kakor sv. oče Frančišek. To je razodela tudi sv. Frančišku. Poklic se je razvijal vedno bolj in bolj. Zgodilo se je naslednje leto 1211 nekaj izrednega. Klara je izpolnila komaj 18 let. Na cvetno nedeljo je škof Gvido v asiški stolni cerkvi blagoslovil, kakor običajno, oljčne vejice in jih nato delil vernikom. Ljudstvo se je gnetlo okoli oltarja, da prejme blagoslovljeno oljko. Bila je tudi Klara v cerkvi na svojem prostoru globoko zamišljena in se ni zmenila, kaj se godi okoli nje. Ko je škof nehali deliti oljke, se poda na veliko začudenje ljudstva po cerkvi do mla-denke Klare in ji izroči blagoslovljeno

oljko. Kakor iz sanj se prebudi Klara. V roki drži oljko, ki ji jo je izročil sam škof. Spoznala je, prišel je čas. S tem simbolom jo je Bog posvetil k junaštvu in zmagi.

Naslednjo noč, ko so že vsi spali, je Klara neopazeno odšla in za vedno zapustila svoj rojstni dom in svoje drage. Praznično oblečena se je podala doli k Porcijunkuli, kjer jo je pred oltarjem že čakal sv. oče Frančišek s svojimi sobratji. Klara je stopila pred oltar. Izvršil se je obred. Njeni krasni, kakor volna beli lasje so padali kot nežne cvetlice na stopnice oltarja. Nakipte in svojo obleko je zamenjala z raševinasto obleko. Prepasana s trdo vrvi in črnim velom na glavi ter bosonoga stoji pred Frančiškoviimi sobratji ne svetna dama, temveč sestra Klara. Tako je bil ustanovljen drugi red sv. Frančiška. Sestra Klara se je podala najprej v samostan benediktin pri sv. Pavlu. Kmalu se je raznesla vest po Asiziju, kje se nahaja Klara. Nobena sila je ni mogla več pripraviti, da se vrne v očetovo hišo. Še več! Sledila so ji še druga dekleta na poti samoodpovedi. Celotna njena 15-letna sestra Agnesa je šla za njo. Dve sestri redovnici. Dve svetnici! Nekaj časa je hivala sestra Klara še v samostanu pri Sv. Angelu di Panzo in končno se je nova redovna družina naselila pri Sv. Damijanu pri Asiziju. Hitro se je množila nova redovna družina, ki ji je načelovala sestra Klara vse do svoje blažene smrti. Papeža Inocenca III. je zaprosila za poseben privilegij, to je za privilegij popolnega uboštva. Papež se je začudil in rekel, da je to edinstven privilegij, ki je bil zaprošen pri sveti stolici.

Tri leta po ustanovitvi drugega reda 1214 je sestra Klara bila imenovana za vrhovno predstojnico, opatinjo pri Sv. Damijanu. Svojim sestram ni bila samo predstojnica, ampak bila jim je mati. Dobro se je zavedala besed Jezusovih: Nisem prišel, da bi mi stregli...

(Konec prihodnjic)

Praznik pete in uprizorjene slovenske besede

20. septembra v Štandrežu pri Gorici

Vsa povojna leta se goriški Slovenci zbiramo v vinorodnem Števerjanu, da v prosti naravi počastimo naše najdražje narodne svetinje ter poživimo zavest skupnosti in medsebojne povezanosti. Letos hočemo poromati v Štandrež na kraj, ki je bil pred letom dni priča veličastnemu eharističnemu kongresu, v zadnjih letih najpomembnejšemu dogodku v naši deželi. Takrat smo Slovenci pokazali na lastnih tleh in v lastnem jeziku svoje neomajno versko prepričanje. Tam je vzklikala mogočna misel o »Katoliškem domu«, ki smo danes lahko nanjo ponosni. Tu bomo letos pod okriljem mogočnega svetišča pokazali svojo narodno zavest, poživili svojo ljubezen do narodnih izročil in do naše besede, ki je izšla iz Boga našemu preizkušenemu človeku v uteho in veselje. Pevski zbori iz Gorice, s Krasa ter iz Brd bodo pokazali, kako ubrana in dvakrat mila je naša beseda, ko poje in vriska. Živi in joče.

Goriški Slovenci! V nedeljo 20. septembra vsi v Štandrež na naš skupni praznik, da v medsebojnem navdušenju prilijemo olja svetilki naše zavesti in se okrepimo v ljubezni do Boga in naroda!

Privilegiji slov. šol na Tržaškem

(Nadaljevanje)

Trst, 24. avgusta 1953.

3. Italijansko šolstvo ima v raznih komisijah, ki obravnavajo probleme italijanskih šol, take člane, ki so po izobrazbi, po duhu in čustvovanju popolni Italijani.

Slovensko šolstvo pa ima poseben privilegij, da sme imeti v komisiji, ki obravnavajo probleme slovenskih šol, poleg zavodnih in sposobnih slovenskih šolnikov tudi Slovence, ki so v času fašizma zatajili svoje poreklo, in Italijane, ki imajo dolžnost, delati na to, da se pospeši notranji razkroj slovenskih šol.

4. Italijanske srednje šole imajo lepe šolske zgradbe z vsemi potrebnimi učilnicami in dodatnimi prostori za znanstvene kabinete, delavnice, knjižnice, telovadnice, laboratorije, arhive, tajništva, ravnateljstva, telefone (tudi po dva ali tri za eno šolo).

Slovenske šole so »privilegirane« in jih nihče ne obremenuje s tem, da bi morale upravljati tako obširen aparat. Zato jim tudi niso dali primernih prostorov, kot so lepe in zračne učilnice; kaj bi en sam ravnatelj v pisarni? Ali ni boljše, da sta vsaj dva skupaj, da jima ne bo dolgčas. Kaj bi z znanstvenimi kabineti, s knjižnicami, z delavnicami, z arhivi, z laboratoriji? Tajnice tudi niso rade same; naj bodo kar skupaj. Arhiv? Ali ima kak smisel, hraniti te slovenske papirje? Prostor za arhiv je torej odveč. Prostor višjih slovenskih srednjih šol imajo še poseben privilegij, da lahko služijo kot tipičen primer, kakšni ne smejo biti šolski prostori. Kajti če si ogledate te »privilegirane« prostore (v ulici Lazzaretto Vecchio št. 9-11) v času pouka (in ta je od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer), boste videli, kako se drenjajo otroci v ozkih hodnikih (1,60 metra), kako ti otroci čakajo v vrsti pred edinim higienskim prostorom, ki je skupen tudi za profesorje in profesorice. Opazili boste lahko sobe, natrpane z omarami od znotraj in od zunaj, opazili boste knjige in učila povsod, kamor koli pogledate, le ne v takih prostorih in omarah, kjer bi morala biti spravljena. Opazili boste, da ravnatelj (štirje) nimajo lastnega ravnateljstva, da tajnice nimajo lastnega tajništva niti prostora za arhiv, da za dijake ni prostora za predpisano dijaško knjižnico, da profesorji nimajo prostora za profesorsko knjižnico, da profesorji sprejemajo stranke na hodnikih in v raznih drugih luknjah, da imajo štiri šole eno risalnico srednjeveškega tipa; opazili boste nadalje, da šole nimajo znanstvenih kabinetov niti telovadnice; še prav posebej pa boste opazili, da sonce zaman sije nad to šolo, kajti slaba električna luč brli v teh prostorih od ranega jutra do poznega večera. Takega privilegija, kot ga imajo te šole, pa res nima prav nobena italijanska šola.

Mi vsi vemo, kakšne važnosti je v današnjih časih telefon; tudi vemo, da zakon predpisuje pristojnim ustanovam (občini, provinci), da preskrbe v mestih, kot je Trst, posameznim šolam telefon. Zato imajo italijanske srednje šole v Trstu lastne telefone; slovenske višje srednje šole — in te so štiri — pa imajo vse skupaj eno samo telefonsko številko in na to je priključena tudi slovenska trgovska strokovna šola. Pristojne ustanove (občina in provinca) se za vse dosedanje vloge za napeljavo telefonov sploh ne zmenijo; obljubljeni dosti, a njih proračun je vedno od Angloamerikancev prikrajan, da ni mogoče napeljati novih telefonov za slovenske šole. Tako je ravnatelj, ki sedi pri edinem telefonu, prisiljen vrstiti vlogo telefonista, ki daje zvezo vsem ostalim šolam, ker so postavili edini telefon za slovenske višje srednje šole in za trgovsko strokovno šolo prav na njegovo mizo. Ali

ni tudi to prav poseben »privilegij« za tega slovenskega ravnatelja?

5. Vsi uslužbenci italijanskih šol so že pred nekaj meseci začeli prejemati in še vedno prejemajo posebno doklado, ki se ji pravi »emergenza«.

Uslužbenci slovenskih šol, ki so po zakonu popolnoma izenačeni glede prejemkov z uslužbenci italijanskih šol, pa imajo ta »privilegij«, da še do danes niso prejeli te posebne doklade.

6. Italijanskim stalnim šolskim uslužbencem (profesorjem, učiteljem in drugim uradnikom) se vsak mesec odtrguje od plače 8 1/2% za penzijski fond in 1 1/2% za bolniško blagajno; zato uživajo vse pravice in dobrote, ki jim iz teh specialnih dajatev pripadajo. Nestalni uslužbenci pa plačujejo nekaj manj kot 4% od vseh dohodkov za razne socialne ustanove. Vsi ti imajo pravico do pokojnine, odnosno do podpore ob brezposelnosti, v slučaju potrebe pa zdravniške, zdravila, bolnico itd. Ker so skoraj vsi vpisani v razne staleže, ki jim priznavajo pravico do službe do 65. leta starosti, imajo tudi pravico do daljših dopustov v primeru bolezní.

Slovenskih stalnih šolskih uslužbencev pa ni; kakih 70 pa jih je glede plače izenačenih s stalnimi; tem »izenačenim« odtrguje italijansko računovodstvo od plače 8 1/2% za penzijski fond in 1 do 3 četrt % za bolniško blagajno. Toda ti slovenski stalni uslužbenci imajo poseben privilegij: plačujejo za penzijski fond, a penzije ne prejemajo! Ali ste že kdaj slišali,

da kje na svetu obstoja kaj takega? Plačujete prispevke za primer brezposelnosti, a ko si brezposeln, ti poročajo, da nimajo pravice do podpore, ker nisi italijanski državljan! Plačujete za bolniško blagajno osem let, a če zbolíš in si bolan več ko tri mesece, zgubiš službo, plačo pa izgubiš že po enem mesecu bolezní.

Mislimo, da smo za danes našli dovolj »privilegijev«, ki jih uživajo slovenske šole in slovenski šolniki na Tržaškem. A ti še niso vsi. Za danes bi izrazili samo to željo, da bi se vendar enkrat in to čim prej odvezli vsi ti »privilegiji« slovenskim šolam in slovenskim šolnikom; želimo in zahtevamo, da se slovenske šole in slovenski šolniki izenačijo — v pravicah in dolžnostih — z italijanskimi. Mi nočemo imeti nobenih »privilegijev«, prav gotovo pa ne takih, kot smo jih pravkar našli.

Ko je g. prof. Fadda nastopil svojo službo v Trstu, je svečano obljubil, da bo postal popolnoma objektivno tako z italijanskimi kot s slovenskimi šolami. Ali se mu ne zdi zdaj skrajni čas, da vse te »privilegije« slovenskih šol odpravi?

Ti »privilegiji« bi mogli slovensko šolstvo zadušiti. Odločiti pa se je treba ali, da se slovenski življenj na Tržaškem popolnoma zatne ali pa da se mu dovolí miren nadaljnji razvoj. Če imajo zapadni zavezniki resnične namene, pustiti tržaške Slovence še pri življenju, je skrajni čas, da poseže v zadeve slovenskega šolstva g. gen. Winterton ter odvzame Slovincem nadležni in poguben privilegij, da jim šole upravljajo Italijani, ki so imeli v zadnjem stoletju stalno težnjo iztreti s tega ozemlja Slovence in njihove šole.

Slovensko Alojzijevišče v Gorici

Novo šolsko leto je že blizu. Alojzijevišče zopet vabi dijake v svoje okrilje. Starši, ki bi radi poslali svoje sinove v naš zavod, naj čimprej pošljejo na vodstvo Alojzijevišča (ulica don Bosco 3) kratko prošnjo za sprejem. Lahko se pa tudi kar sami oglašijo v zavodu in zadevo osebno uredí. Ker more zavod sprejeti le omejeno število gojencev, naj s prošnjo ne odlašajo, da ne bi bili morda zavrnjeni.

Zavod dijake z vsem oskrbuje. Vodstvo jih vzgaja v kriščanskem duhu, da bodo v življenju imeli oporo v veri. Podpira jih pri študiju, da lažje napredujejo v šolskih predmetih. Večkrat priredi prijateljem in znanec v razvedrilo kako igro. S tem nudi gojencem priliko, da se vadijo v uglajenem vedenju in nastopu na odrú. Tudi to je potrebno. Saj mnogokrat pomeni lep nastop polovico uspeha. Dijaki, katerim šola ne dela prevelikih težav, se lahko učijo igranja na klavir in harmonij. Koliko razvedrila lahko pripravijo s tem sebi in drugim.

Dijakom manj premožnih staršev vodstvo vzdrževalnino po možnosti zniža. Da pa more tudi tem gojencem nuditi vso oskrbo kot ostalim, rabi nujno pomoči, rabi darov. Zato se že sedaj pred začetkom šolskega leta obrača na prijatelje in znance in na vse, katerim je dijaška mladina pri srcu ter prosi: Podpirajte nas velikodušno z darovi tu v tem novem šolskem letu, da bomo mogli uspešno vršiti svojo vzgojno nalogo. Lansko leto je zavod vzdrževal precejšnje število takih dijakov. Samo onih, ki niso imeli več bodisi očeta, bodisi matere, je deset, to je skoro četrtina. Tega nikakor ne bi zmogli, če bi nas dobri ljudje z darovi ne podpirali. Saj zavod razen darov in vzdrževalnine nima nikakih drugih dohodkov.

Vodstvo se tega zaveda, zato skuša dobitnikom povrniti s tem, da prosi nanje božjega blagoslova. Vsako prvo sredo v mesecu daruje za dobitnike, žive in mrtve, ter za vse, katere so dobitniki pri-

poročili v molitev, sveto mašo v čast sv. Jožefu. On naj jim izprosi od Boga v povračilo vsega česar potrebujejo. Gojenci pa molijo vsak večer litanije v čast sv. Jožefu z istim namenom. Pa tudi pri študiju se trudijo za čimboljše uspehe, da bi tako pokazali svojo hvalečnost zavodu in dobitnikom. Zato so šolski uspehi na splošno kar zadovoljivi.

Ob koncu se vodstvo vsem, ki so v preteklem šolskem letu zavod in dijake podpirali, prav iskreno zahvaljuje ter znova prosi: Ostanite nam zvesti! Tudi za naprej nas podpirajte!

VODSTVO

Čemu na Okroglico?

Janez: Tone, ali ne greš?

Tone: Kam pa?

J.: Na Okroglico, vsi gredo, Lukčevi trije, Lahovi štirje, Petelinova dva, pa še drugi pojdejo; skoraj cel Števerjan gre. Pojdi še ti!

T.: Po kaj naj hodim?

J.: Kaj še to vprašuješ! Ali ne veš, da pridejo vse primorske partizanske brigade, da pride na stotisoče ljudstva, da pridejo vsi jugoslovanski voditelji, da pride sam maršal Tito.

T.: In kaj bodo tam počeli?

J.: Kako si čuden, zbor partizanskih brigad bo v spomin na osvoboditev Primorske septembra 1943. Si mar pozabil, kako se je takrat dvignila vsa naša Primorska, vse naše ljudstvo kot en mož zoper fašističnega okupatorja in zoper naciste. In one dni so v Ajdovščini slovesno proglasili priključitev Primorske k Jugoslaviji. Tega se bomo ta dan spominjali na Okroglici. In ti ne greš?

T.: Ne grem. Preveč neumno se mi zdi vse skupaj in pa odvratno. Leta 1943, ko je bil zadnjič Mussolini v Gorici, sem bil slučajno tam tudi jaz. Slišal sem ga. In tedaj sem sklenil, da svoj živ dan ne grem

gledat nobenega diktatorja več, še manj pa da bi mu ploskal. Meni so taki ljudje odvratni do dna duše, ker se jih drži kri, da, kri se jih drži.

J.: Da mi ne zineš več take besede, ker te sicer ubijem, kakor sva si soseda. Če je imel Mussolini krvave roke in njegovi fašisti, ne moreš z njimi primerjati naših partizanov in Tita.

T.: Res, ne morem jih še primerjati, ker Mussolini je že dal svoj račun pred večnim Sodnikom in mnogi izmed njegovih kameradov tudi. Tito in njegovi partizani se, vsaj nekateri, še vedno šopirijo v vsej nadtosti, ki izvira iz njih puhlih glav in hudobnega srca.

J.: Že zopet zmerjaš. Ali ne znaš nič drugega?

T.: Ne zmerjam, temveč tako govorim, kakor čutim. Prazne glave in delamrznosti so bili naši najhujši partizani, ki so šli v borbo zato, da danes lahko živijo na račun ubogega ljudstva. Z zločini in nasiljem so prišli na oblast, z zločini in nasiljem se danes na oblasti držijo.

J.: To ni res, naša borba je bila pravica in je bila poštna. Krvave roke imate vi, ki ste izdajali.

T.: Čuj, prijatelj, jaz sem prepričan, da ti samemu sebi ne veruješ, ko to trdiš. Ti poznaš mene in moje prijatelje, ki tako mislijo kot jaz. Ti veš, da smo ves čas bili vsaj tako pošteni Slovenci kot ti in tvoji. Znano ti je tudi, da nismo skrivili lasu nikomar v vasi in ne kje drugje, čeprav nam priložnosti za to ni manjkalo. Toda z vami nismo bili in ne bomo nikoli, zato ker mi pojmuemo svobodo in demokracijo drugače nego vi.

J.: Seveda, vi bi pustili na miru vse farje in vse fašiste, kot je napravil De Gasperi v Italiji. Pfuj, to je sramota!

T.: Če prav pomisliš, je sramota to, kar se je zgodilo in kar se še dogaja v Jugo-

slaviji. Sramota je to, da so partizani pobili toliko pristnih in poštenih Slovencev. Na primer Vero Lestanovo v Mirnu, prof. Sinigoja in prijatelje istotam, Brica v Dornbergu, Davorina Černeta na Vogrskem in toliko drugih. Te ljudi sem mnoge osebno poznal. In ti prisežem, da so padli le zato, ker je komunizem zahteval svoje žrtve tudi pri nas. Saj komunizem ne raste, če ne preliva krvi in če koga ne preganja. Ali največja sramota je, da so slovenski komunisti poklali deset tisoč slovenskih domobrancev, ko je bilo vojne že konec, ko ni nič opravičevalo njihov postopanja nego samo želja po maščevanju. — In sramota je to, kar se še danes dogaja v Jugoslaviji, da tam ni osebne svobode, ni osebne varnosti, zakona, ki bi človeka ščitil. Si bral, kako je pretekli teden navalila druhal na dekana Vodopivca, ki je živel v Tolminu kot upokojenec, in ga pregnala? Povej mi, je to še svoboda? Pri nas smo take reči doživljali samo v dobi škvdrizma.

J.: Hudo si se raznel. Utegne ti škodovati.

T.: Misliš, da boš z ironijo zbrisal vsa sramotna dejstva, ki ležijo na jugoslovanskem komunizmu. Toda prišel bo dan, ko vas bo ironija minila, kakor je minila Borisa Kidriča.

J.: Preveč zares jemlješ vse, kar jaz rečem. Saj razumeš, da človek, ki je na plesu, mora plesati. Tako je z nami komunisti. Padli smo v močnik in ne moremo ven. Tudi meni se, po pravici povedano, vse to početje Tita in njegovega režima velikokrat gabi. Na videz moram pač Tita hvaliti, ker sem tam notri, a v srcu sem vesel, da ne živim pod njim.

T.: Če je tako, potem le pojdi ti in drugi na Okroglico. Naj Tito misli, da ste vsi z njim. Tako ga bo prej konec. Nas pa le pustite pri miru, da vsi prosti volimo vero in postave.

GOSPODARSTVO

All je mogoča zadrúzna klet za Pevmo, Oslavje in Števerjan?

Kmečko-delavska zveza v Števerjanu je organizirala 27. avgusta poučni izlet v Cogliano. Udeleženci (nad 30) so si tu ogledali Kemično preizkuševališče, Poljedelsko in vinarsko šolo s hlevom in kletjo, ter tvornico sodov Garbelotto. Na povratku so si ogledali še zadrúžno klet v Casarsi. Glavno vsebino izleta tvori ravno obisk te zadrúzne kleti. Tu so lahko udeleženci dobili marsikateri migljaj za svoje nadaljnje delo.

Za svoje nadaljnje delo? Gotovo, ker po dosedanji poti domače vinogradništvo, še bolj pa kletarstvo ne bo več moglo dolgo hoditi. Potrebno je slediti duhu časa, prilagoditi se nastajajočim razmeram, izkoristiti v lastno korist pridobitve modernega razvoja.

Potrebno je zadrúžno kletarstvo!

Naš Brie je sijajen delavec v svojem vinogradu. Svoje trte ljubi, zato pa jih skrbno neguje in čuva. Krasno in zlahko grozdje pridelava. Kako ga ne bi, če pa se pridnemu delu pridružijo lepe sončne lege, kot ustvarjane za vinograde.

A grozdje ni vse. Potrebno je dobiti iz grozdja tudi dobro kapljico. Ta pa ima svojo besedo kletarstvo. Dobro kletarstvo ustvari iz slabega grozdja še precej dobro vino, kar smo videli v Casarsi. Slabo kletarstvo pa nam nudi nezadovoljivo kapljico iz še tako dobrega grozdja. Kje se o tem lahko prepričamo, ne bomo tu navajali, ker vsi vemo, da je takih slučajev v naših krajih vse preveč.

V Casarsi smo videli, kako si pomagajo, če ima grozdje premalo sladkorja. V posebnem stroju zgostijo potrebno količino mošta na 70% sladkorja in s tem »zabeležijo« ostali mošt.

Enako smo slišali, kako je s tropinami. Iz 100 kg grozdja dobijo do 80 in večih celo 81 kg mošta, ostalo so tropine. Toliko mošta pa dobijo zato, ker tropine močno stisnejo in uporabljajo v ta namen stiskalnice z nad 200 atmosferami. Pri takem pritisku mora iz tropin vsak mošt. In te tako izžete tropine prodajo sveže po 1300 lir q. Kako je pa pri nas? Naš kmet dobi iz svojega, navadno bolj maščljivega grozdja mnogo manj mošta, saj ne more tropin tako iztisniti, tako da ostane v tropinah še precej mošta. Za destilatorje, oziroma žganjekuho so take tropine seveda več vredne kot popolnoma iztisnjene, a našemu kmetu jih plačujejo komaj po 700 lir q. Kakšna izguba je že pri tropinah?

V zadrúžnih kletih se vino ne kvári, kot marsikje pri nas.

V Casarsi in okolici danes kmetje nimajo več kleti in uporabljajo iste prostore

v druge namene. Tudi vinske posode in kletarskega orodja ne potrebujejo več. Zadržujejo jim sodčki ali pletenke, s katerimi gredo v zadrúžno klet po vino za lastno rabo.

Kmetom ni potrebno hoditi od gostilne do gostilne, ponujati svoje vino, saj ga zadruga za lahkoto proda in že več let zadržuje prodajo, da ne ostane mesec brez vsakega vina.

Zaključek je jase: Potrebno je zadrúžno kletarstvo!

A kako?

Zadrúžno kletarstvo potrebuje primerne prostore, obilno posodo, mnogo različnih strojev, dobrega kletarja in razsodno vodstvo. Potrebni so veliki kapitali.

Je res, da danes država daruje 1/3 svote, ki je potrebna za zgradbo in ureditev zadrúžnih kleti, a ostaneta vedno še 2/3. Je res, da se dobi posojila po nizkih obrestih tudi za krite večjega dela te svote, a precej morajo prispevati tudi člani. Če hoče v Casarsi danes pristopiti kak nov član, mora vplačati po 1000 lir od vsakega q grozdja, katerega misli izročiti zadrugi. Teh 1000 lir bi bil delež, katerega se vplača enkrat za vselej. Notranja vrednost tega deleža pa znaša v Casarsi okoli 3.500 lir, ker toliko so vredne nepremičnine in oprema.

Vodja v Casarsi pa je rekel, da se izplačajo samo velike zadrúzne kleti, take, ki obratujejo letno z najmanj 10 do 15.000 q grozdja. Samo pri takih kletih so stroški sorazmerno nizki, seveda vedno na q grozdja.

Če je tako, potem ni misliti, da bi se izplačalo urediti zadrúžno klet za Pevmo, Št. Maver, Oslavje in Števerjan, ker ni pridelek grozdja dovolj visok.

A zadrúzna klet je nujno potrebna. Zato pa je potrebno stopiti v stik z vinogradniki vseh brdnatih leg od Ločnika preko Krmína do Mirnika in se domeniti. Kmetijsko nadzornišvo bi v tem oziru lahko mnogo posredovalo. Zavedajmo se, da čas hiti. Da nas ne prehití!

To pa je gotovo: Če se ostvari ta zadruga, bo nudila potrošnikom daleč najboljšje vino v celi Italiji in ga bo mogoče prodajati tudi v buteljkah.

Proizvodnja svilениh zapredkov

znaša letos v Italiji 14,7 milijonov kg ali 1,8% več kot lani. Zanimivo je, da je letos proizvodnja višja kljub temu, da je bilo uporabljene manj semena in da med rejó tudi vreme ni bilo najbolj ugodno.

Z G O R I Š K E G A

Š T A N D R E Ž

V nedeljo, 6. septembra 1953. ob 7. uri zvečer bo na dvorišču pri cerkvi ponovitev pretresljive igre-drame v petih dejanih

» LJUDMILA «

(Igra Dekliški Krožek iz Sovodenj)

Vabljeni!

Prosimo za prispevke

Obsodbe posebnega sodišča

Pravosodno ministrstvo javlja: »Pravosodni minister sen. Antonio Azara je po napovedi ministrskega predsednika v zakonodajnih zbornicah ob priliki vladne izjave, poslal okrožnico sodnim oblastem, naj s čim večjim podvignjem pride do revizije obsodb, ki jih je izreklo ukinjeno posebno sodišče za obrambo države. (Tribunale speciale per la difesa dello Stato)«.

Števerjan

Kakor je bilo že javljeno, je »Kmečkodelavska zveza« iz Števerjana priredila v četrtek, dne 27. preteklega meseca poučni kmetijski izlet v Conegliano in Casarso.

Namen tega izleta je bil, ogledati si slovit državno kmetijsko šolo v Coneglianu, ki se havi predvsem s trterajo, vinarstvom in sadjarstvom. Bilo nas je precejšnje število, 32 ljudi. Najprej smo si ogledali dobro opremljene laboratorije, kjer proučujejo razne trtne bolezni in drugo. Nato smo si ogledali moderno opremljeno vinsko klet, kjer smo videli poleg raznih stikalnic, robkalnikov in filtrov za vino, tudi moderen zgoščevalnik (kondenzator), s pomočjo katerega dvignejo alkohol vina za par stopinj, s pomočjo zmrznjenj. Videli smo tudi kmetijsko šolo samo, od katere moramo reči, da je res vzorna. Razkazoval nam je razne učne sobe in poučne zbirke sam g. ravnatelj prof. Manzoni. Ogledali smo si tudi hleve te šole, kjer gojijo raznovrstne pasme živine, kakor holandsko, simodolsko (simmenthal) in domačo pasmo. Šola ima tudi posestvo, ki meri okrog 50 ha zemlje, a od teh le 22 v bližini. Žal, da nam vsled slabega vremena ni bilo mogoče obiskati preizkuševalnih vinogradov, kjer gojijo najrazličnejše vrste trt za vino ali za grozdje ter sadovnjakov.

Ogledali smo si tudi tovarno sodov v Coneglianu, ki je last tvrdke Garbellotto. Prijazni gospodar nam je opisal vrste lesa, iz katerega izdelujejo sode. Povedal nam je, da je slavonski hrast najboljši, a da je zelo drag. Zaradi tega si pomagajo tudi z domačim kostanjem in akacijjo. Sodi pa, ki jih izdelujejo, so deloma okrogli, še več elipsasti (jajčaste oblike); poslednji so pripravnejši, ker zavzamejo v kleti manj prostora.

Popoldne smo se popeljali v Casarso, kjer smo si ogledali tamkajšnje zadržno klet. Sprejel nas je mladi ravnatelj zelo vljudno. Ko vstopiš v to zgradbo, spoznaš, kaj vsega zmorejo združene moči, čeprav v eni sami večji vasi. Klet je velikanska. Lahko sprejme približno 43 tisoč q grozdja. Ustanovljena je bila leta 1931 in je za-

čela delovati s 15 tisoč q. Opremljena je z najmodernejšimi stroji, izmed katerih je posebno važen že prej omenjeni zgoščevalnik (kondenzator), ki lahko postara vino v 8 dneh tako, kakor bi se naravnim putem v 6 mesecih. Posode v kleti so večinoma cementne »sterne«, ki držijo od 200 do 400 hl. Nadvse zanimivi pa so leseni sodi, kakor jih je malo videti, saj držijo po 420 do 430 hl eden. To so pravi velikani. Narejeni so iz slavonskega hrasta, in so danes vredni približno dva milijona lir eden.

Pokusili smo seveda tudi najrazličnejša vina, ki so čista in zdrava. G. ravnatelj te zadruge nam je povedal, da so za preteklo leto plačevali kmetom-članom zadruge grozdje po 56 lir za kg. Brici pa so vino prodajali po 55 lir!! Lahko trdimo, da bi bil po tem sistemu zadruge, ki je edino-le pravilen, naš kmet plačan za svoj trud. Vrnili smo se z upanjem, da se bo kaj sličnega tudi pri nas uresničilo, ker je tako prepotrebno.

Zahvaljujemo se ravnatelju kmetijskega urada v Gorici g. prof. M. Marsanu, g. dr. Verbi-ju za spremljevanje ter g. inž. Rustji za obširno tolmačenje.

Vodstvo K.D.Z.

Jazbine

Obžalujemo pisanje »Demokracije« v zvezi z g. poslancem Baresi-jem. Ugotovljamo, da je »Kat. glas« še premilo obsodil tako nevljudnost. Gotovo je tudi, da bi, nasprotno kot piše »Demokracija«, težko dobiti toliko ljudi, kolikor je prvost na eni roki, ki to podtikanje odobravajo, iz enostavnega razloga, ker tako ravnanje silno škoduje celi občini. Zadevo o primikih je bolje pustiti pri miru, ker so bili mnogim uradno spremljeni. Pustimo zasebne zadeve pri miru! O g. Baresiju nas trenutno zanima le to, da je prišel na občinsko sejo z dobro voljo, občini pomagati; in v tem oziru je stvar v redu. Vljudno je pozdravil občinske svetovalce in se opravičil, kakor bi bil storil vsak zares vljuden človek. Mi smo mu na pozdrav enako dostojno odgovorili in pojasnili naše želje. Ko ima nova občina toliko potreb, je naravnost bedasto zabavljati proti tistim, ki imajo platno in škarje, da nam kaj umerijo! Ali naj razodenemo javno tajnost, da, če se naše zadeve ne premaknejo z mrtve točke, je tega v največji meri kriv vprav nevljudni ton »Demokracije«? Da, gospodje, vi imate vse ugodnosti v mestu, mi se pa za najpotrebnejše šele borimo: Tako so se izjavili pristojni. Vi nas s svojo maniro ovirate, ne podpirate. Namesto, da bi nam po-

magali modro in previdno graditi, nam podirate. Naj dodamo, da je prav brat g. poslancu Baresiju arhitekt pri Genio Civile, ki dokončuje načrte za novo cerkev v Jazbinah. Dosegla se je potrebna vsota kakoga milijona za začetek dela. Cela zgradba, kot je zamišljena, pa bo stala 10-12 milijonov; ali ima »Demokracija« toliko fondov, da nam ona nadomesti, kar utegnemo izgubiti zaradi njenega neumest-

nega besedičenja?! Če ne, prosimo, pustite celo števerjansko občino pri miru! Objavite samo dopise, ki jih iz kraja dobite, in ne »klanfajte« dopisov svojevoljno pri svoji mizi. Odklanjam tako način pisanja. Protestiramo proti izigravanju naše usode!

V imenu dobromiselnih občinarjev:

Albin Martinčič

S T R Ž A Š K E G A

Duhovne vaje v Trstu

Na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra se začne I. tečaj duhovnih vaj pri č. sestrah v ulici Besenghi 6. Udeležence se zberejo od 6 do 6 in pol zvečer ter prinesejo s seboj: 2 rjuhi in brisačo. Za ključek na praznik Marijinega imena, 12. septembra zjutraj.

Napoveduje se lepa udeležba. Vodstva deklških krožkov in gg. župniki ste prijazno naprošeni, da do četrta ali vsaj do sobote 5. sept. sporočite imena udeleženk: v trgovino Fortunato pri N. Sv. Antonu ali naravnost k č. sestram. Če bi katera udeleženka ne zmogla plačati 2000 lir, se ji bo pomagalo znižano vsoto.

Za dijakinje se bo vršil II. tečaj duhovnih vaj le 2 dni pri č. sestrah v ul. Ginnastica 79, in sicer 15. in 16. septembra. Zberejo se v ponedeljek 14. sept. ob 6. in pol zvečer in vzamejo s seboj kot za I. tečaj. Stroški 1600 lir. Sporočite svojo udeležbo v trgovini pri Fortunatu vsaj do 12. septembra. — Obojne duhovne vaje bo vodil g. J. Vidmar.

Vodstvo Dekliške zveze

Šolske vesti

Državna trgovska akademija - Trst

Na trgovski akademiji traja vpisovanje od 1. do 25. septembra vsak delavnik od 10. do 12. ure. Popravni izpiti se začnejo 7. septembra, usposobljenostni pa 21. septembra. Podrobnosti na oglasni deski v ul. Lazzaretto Vecchio 9/II.

Državna višja realna gimnazija

Ravnateljstvo Državne slovenske višje realne gimnazije v Trstu sporoča:

1. Na Državni slovenski višji realni gimnaziji v Trstu, ki ima poleg razredov z realnim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši vpisovanje za šolsko leto 1953/54 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvo zavoda v ulici Lazzaretto Vecchio šte. 9, II. nadstropje.

2. Začetek pismenih popravnih in drugih izpitov, razen zrelostnih, bo v ponedeljek 7. septembra 1953 točno ob 8. uri 30 minut.

3. Začetek pismenih zrelostnih izpitov bo v ponedeljek 21. septembra 1953 ob 8. uri 30 minut.

Vsa nadaljna navodila in pojasnila daje tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

Sporočilo

Višja šolska uprava v Trstu sporoča, da bodo objavljene v dnevih od 3. do 12. sept. 1953 vključno, od 10. do 13. ure, na Slovenski nižji srednji šoli v Trstu, ulica della Scuola Nuova št. 14/II, dokončne prednostne lestvice prosilcev za poverjena mesta na slovenskih srednjih šolah za šolsko leto 1953-1954.

VELIKI PETEK V KOHALI

Minila so leta.

Kakor velikan je delal Damijan de Veuster na njivi svojega novega misijonskega okraja. Tedne in mesece dolgo je potoval po svoji neizmerni župniji, da bi vse do zadnjega poiskal. To so bili pohodi skozi pragozd, pohod prek mrtvih in skrivnostnih lavinskih polj, pohod skozi pesek in pustanje. Pot ga je često peljala čez strme gorske grebene. Z rokami, z nogami in s koleni se je moral oprijemati skalne stene in se upirati vanjo z vsem telesom. Kravav in razpraskan je apostolski romar često dospel na svoj cilj. Koliko težav je prineslo tako potovanje ob sončni pripeki in dežju, koliko pomanjkanja, koliko noči groze in najgloblje samote, noči v pragozdu, noči v gorskih skalnih votlinah, noči v mrazu in dežju! In vendar je bil misijonar ves srečen, če je po prestanih težavah našel le enega človeka, ki ga je mogel pridobiti za Boga.

Na vseh njegovih potovanjih pa ga je kot temna senca zasledovalo sovraštvo poganskih čarovnikov, mržnja in zavist drugoverskih sektijev.

»Hudič, malikovalec, slepar!« so v vaseh

Božja pot v Barnas

Zadajo nedeljo je sprejel Marijino svetišče v Barnasu menda doslej največjo tržaško romarsko skupino. Nad dvesto vernikov iz župnij Sv. Jakob, Trebče in Dolina je skoro napolnilo krasno cerkev, ki sicer ni velika, a izredno prijazna, prav kakor njen varuh in upravitelj č. g. Hvalica. Tako iskreno nam je govoril v cerkvi, tako prijazno nam je pomagal ves dan, da smo mu iz srca hvaležni. Pa tudi g. župnik je hvaležen za naš velik obisk, saj tako rad sliši našo cerkveno in narodno pesem. In petja na romanju ni manjkalo. V cerkvi in po dobrem kosilu smo prepevali kakor pravi brezskrbni romarji, ki smo pozabili na vse težave.

Popoldne pa smo mahili na Staro goro in sicer peš. Odkrili smo novo prav kratko pot in ne preveč strmo, ki se prehodi v eni uri. Tako je bilo ustrezno mnogim, ki jim ne diši zavita avtobusna cesta na Staro goro. Zvečer smo se še ustavili v Krminu v Marijini cerkvi »Roža skrivnostna«. Ta Marijina cerkev je v Benečiji menda res najlepša in glasna molitev in skupna pesem kar nevede zajame množico. Kadar tudi vas zanese pot skozi Krmin, si gotovo oglejte to lepo Marijino cerkev.

OBVESTILO

URA ČESČENJA za prvi petek bo ob 8. uri zvečer pri Sv. Antonu.

Sv. maša za moše in fante bo v nedeljo ob 8. uri zjutraj pri Sv. Ivanu.

Posojilnica in hranilnica na Opčinah sporoča, da je njen dolgoletni predsednik in tajnik

FRANC SOSIČ

nenadoma preminul v starosti 67 let.

Pogreb se je vršil 2. septembra ob 17. uri. Posojilnica se pridružuje žalosti sorodnikov in prijateljev.

Opčine, 1. septembra 1953.

Darilne pakete po vsej Evropi

dostavlja TVRDKA

Najhitrejša in najsolidnejša postrežba!

Jamčimo za sigurno dostavo vsake pošiljke.

Dostavljamo tudi radioaparate, bicikle, šivalne stroje in harmonike po najugodnejših cenah!

TRST - Ul. Torrebianca 27 - Telefon 24-467 - P.O.B. 522

CITRUS

IMPORT & EXPORT

Lastnik: Aleksander Goljevšček

često, kakor naščuvani otroci, klicali za njim puritanski kristjani. Mnogokrat je misijonar v pekoči boli spoznal, da je v njegovi odsotnosti sovražnik natrosil plevca med dobro setev. In tudi plevel se je globoko zakoreninil. Kolikokrat je spet našel uničeno, kar je s toliko težavo zgradil.

Šele polagoma, prav polagoma si je Damijan osvojil svojo lastno župnijo. Z neizrekljivim trudom se mu je posrečilo izravnati najhujše pregrehe in mehkim ter nestanovitnim Kanakom »pridejati malo železa«, kakor je imel navado reči. Neuspešno pa se je boril zoper staro praznovrje, ki je vedno znova s svojimi strahovi in grozami kakor pljuvalo v svetlo luč krščanske vere. Kako pogosto je samotnega patra hotel streti obup, ko je ponovno videl, kako se vste podira, kar je s skrajnim naporom postavil. Kako često je stal pred razvalinami. Toda Damijan de Veuster je stisnil zobe in začel znova.

In polagoma je setev poglala v klasje. Damijan je spet doživljal veliko veselje kmeta, ki gleda spomladi, kako požene setev iz zemlje. S pomočjo svojih Kanakov je sezidal povsod v svoji župniji cerkve. Spet je krepki Flamec v gozdovih vihtel

Iz Beneške Slovenije

Dolenji Barnas

Vodstvo svetišča »Tolažnice Žalostnih« v Dol. Barnasu se prav toplo zahvaljuje č. gg. župnikom in vsem romarjem iz Trsta in okolice za mnogoštevilno in zelo izgledno romanje, ki so ga prerediti 30. avgusta v to starodavno, do zdaj mnogim nepoznano svetišče Matere božje. Obenem se priščno zahvaljuje za preobilen »ofera«, ki so ga podarili Mariji Tolažnici, in obljublja, da bo na praznik Rojstva Marije Device 8. septembra ob 7.30, zanje darovala na oltarju Nebeške Tolažnice posebna sv. maša.

Slednjič vljudno prosi vse č. gg. duhovnike in druge organizatorje takih lepih romanj, da točno obvestijo vodstvo svetišča za dan in uro, zaradi duhovne in telesne postrežbe. Male skupine se lahko poslužijo posebne obednice za »južino« iz svoje potne torbice, večje skupine po dogovoru. Urnik sv. maše je sledeči: ob nedeljah in praznikih je prva sv. maša ob 7.30, druga ob 10.30; ob delavnikih navadno ob 7.30.

LISTNICA UPRAVE

Opozarjamo poverjenike, ki niso še poravnali naročnine za »Pastirčak« za leto 1952-53, da to čimprej store, da lahko začnemo z delom za nov letnik.

Uprava »Pastirčak«

D A R O V I

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

Za vzdrževanje revnih dijakov v Alojzijevišču so darovali: Gospa Cecilija Fajgelj 2000; romarji na Monte Berico 1000 lir. Bog povrni!

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Namesto cvetja na grob pokojnega preč. g. Karla Oblaka, daruje Bernarda Terčon 1000; Gospa Cecilija Fajgelj 2000 lir. Bog povrni!

Odgovorni urednik: Stanko Stančič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

WILHELM HÜNERMANN: 32

Oče Damijan

»Ne na Molokaj, beli oče! Ne na Molokaj!« je zdihovala. V očeh sta ji gorela groza in obup.

Tedaj se je duhovnik sklonil, dvignil ženo in jo poljubil na zgubano čelo. Nato je slekel duhovniški talar, si strgal s telesa srajco, odtrgal od nje kos platna, ga pomočil v skledo z vodo in izpral gnoj z rok in vsi gobave žene. Celu mu je bilo mokro od potu. Gaus ga je davil. A duhovnik ni odnehal, preden ni ranjenih udov spet skrbno zavil v kose raztrgane srajce.

»Bog te ljubi, zelo ljubi, mati!« je nato govoril starki. »Kajti njegova roka te je udarila!«

Nato je vstal in se opotekel iz kočje.

Zunaj ga je mučila skrb, kaj naj stori z ženo. Po zakonu bi morala biti poslana na otok Molokaj. Kako lahko bi tukaj vse domače, da, vso vas pahnila v bedo te strašne bolezni! Ali pa bi vendar ne mogli pustiti ženo tukaj umreti, tukaj,

kjer jo vsi poznajo in ljubijo. Kako grozno bi bilo mater odtrgati od lastnih otrok.

»Ne na Molokaj, beli oče, ne na Molokaj!« so prosjčili tudi starkini domači, ki so medtem v kočji vse izvedeli in so se zdaj gnetli okrog misijonarja. »Molokaj je pekla.«

»Jaz nisem orožnik!« je rekel Damijan. »Zaradi mene lahko ostane pri vas. A ne sme bivati pod isto streho. Sezidajte ji lastno kočjo! Ne jejte z njo iz ene skledje in ne pijte z njo iz iste posode! Predvsem pa ne pustite, da bi vam žvečila korenine, sicer boste vsi umrli za tako boleznijo!«

»Nobena žena v vasi ne dela tako dobrega kava kakor ona,« so preprosto obžalovali Kanaki. »A naj ostane pri tem, da ji le ne bo treba iti na Molokaj!«

Še isti dan so gobavki postavili novo travnato kočjo. Pater Damijan pa je nadaljeval svoje misijonsko potovanje, to pot brez svojega rjavega služabnika, katerega je bil pustil v gostoljubni vasi. Bil je preveč izčrpan zaradi napora preteklih dni. Ko je pater Damijan nekaj tednov nato spet prišel v vas, ni tam več našel svojega rjavega služabnika. Kam da je odšel, misijonar ni mogel pozvedeti.

(Nadaljevanje)